

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1160/2024
14.05.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Радославе Мађаров и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници из тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маја Јевремовић адвокат из ..., против туженог „Springwell“ ДОО Ниш, чији је пуномоћник Милорад Тешић адвокат из ..., ради исплате зараде, накнаде штете и утврђења ништавости уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3912/2023 од 11.01.2024. године, у седници одржаној дана 14.05.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3912/2023 од 11.01.2024. године, става првог изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 13912/2023 од 11.01.2024. године, става првог изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2643/2020 од 04.09.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да на име неисплаћене зараде за период од новембра 2012. године до маја 2015. године исплати тужиоцу износ од 746.593,67 динара, са затезном каматом на новчане износе наведене у том ставу изреке почев од означених датума па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2014. годину и сразмерни део годишњег одмора за 2015. годину исплати тужиоцу износ од 29.591,23 динара са затезном каматом од 30.06.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је противтужбени захтев и утврђено да је ништав уговор о раду (без деловодног броја и датума) закључен између тужиоца и туженог, и да исти не производи правно дејство. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у укупном износу од 355.590,00 динара, док је захтев туженог за накнаду трошкова поступка преко досуђеног па до траженог износа од 535.340,00 динара са каматом одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3912/2023 од 11.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 2643/2020 од 04.09.2023. године у првом и другом ставу изреке. Ставом другим изреке, иста пресуда укинута је у трећем и четвртом ставу изреке и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, првог става изреке, тужилац је због погрешне примене материјалног права благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужени је у одговору на ревизију предложио да се она одбаци као недозвољена или одбије као неоснована, и тужилац обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог правног лека.

Према одредби члана 404. став 1. ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права.

Предмет спора у побијаном делу је захтев тужиоца за исплату новчаног потраживања из радног односа на неодређено време, заснованог уговором о раду од 30.03.2010. године - зараде остварене у периоду од новембра 2012. године до маја 2015. године, када је радни однос престао споразумом закљученим са туженим и накнаде за неискоришћени годишњи одмор за 2014. годину и део годишњег одмора за 2015. годину.

У том спору, по оцени Врховног суда, нема правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана. Уз ревизију нису приложене правноснажне пресуде које би, због другачијег пресуђења у истим или битно истоветним чињенично-правним споровима, оправдале потребу да се о изјављеној посебној ревизији одлучује ради уједначавања судске праксе.

Нижестепени судови су, на основу члана 104. и 105. Закона о раду, одбили тужбени захтев за исплату потраживане зараде, а на основу чланова 68. и 76. истог закона и захтев за накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор. По становшту судова, право на зараду и право на годишњи одмор су права из радног односа, али за њихов настанак и постојање није довољно само закључење уговора о раду, већ је неопходно да запослени и ради, а у овом случају из изведених доказа није могуће поуздано утврдити да је тужилац у спорном периоду обављао рад за туженог.

По оцени Врховног суда, о тужиочевој посебној ревизији није потребно одлучивати ни ради новог тумачења права.

Према члану 104. став 1. Закона о раду, запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Одредбом члана 105. став 1. наведеног закона прописано је да се зарада из члана 104. став 1. тог закона састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и

слично) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду.

Дакле, из цитираних законских одредби следи да се зарада остварује радом, на основу вредности рада, радног учинка и временаведеног на раду. Зато онај ко не ради, не може добити зараду, иако је у радном односу. Без рада може се остварити накнада зараде (чланови 114-117 Закона о раду) или накнада штете за изгубљену зараду. И право на годишњи одмор (члан 48. Закона о раду), односно накнада штете за неискоришћени годишњи одмор (члан 76. Закона о раду), остварује се по основу рада.

Тужижечева посебна ревизија садржи наводе којима се оспорава утврђено чињенично стање и оцена изведених доказа, на основу којих је било могуће утврдити да је радни однос постојао (по уговору о раду од 30.03.2010. године) али не и да је тужилац обављао рад са уговореним пуним радним временом, у седишту или ван седишта туженог послодавца. По питању дозвољености посебне ревизије ти наводи су потпуно ирелевантни, јер се не могу подвести под законски разлог из члана 404. став 1. ЗПП за подношење тог изузетног правног средства.

Из тих разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

О дозвољености ревизије у споровима о новчаним потраживањима из радног односа одлучује се сходном применом члана 403. став 3. ЗПП - према вредности предмета спора побијаног дела, као у другим имовинско-правним споровима. Вредност предмета овог спора у побијаном делу износи 776.184,90 динара и нижи је од вредности која је по наведеној одредби меродавна за дозвољеност ревизије.

Због тога је на основу члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни. Зато је захтев туженог за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП одлучено као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић